

***Antennaria dioica* na Pálavě?**

Kolektivní fytogeografická úvaha (srov. J. Štěpánková in Hadinec & Lustyk 2016: 62–63) rozhojnila květenu Pavlovských kopců o kociánek dvoudomý, a to na základě sběru F. Šmardy ze 14. 5. 1951, který je lokalizován „Dívčí hrad. *Quercetum*, 300 m n. m.¹⁾“ a který se nachází v herbárii OP. Lokalizace na Břeclavsko mě překvapila, poněvadž tamní květenu poměrně dobře znám. Navíc jsem před časem sběr kozlíčku polníčku (*Valerianella locusta*) s obdobným textem etikety, od téhož sběratele a z téhož dne i herbáře intuitivně umístil k Dívčímu Hradu na Osoblažsko, mj. také vzhledem k místu jeho uložení, a totéž bych učinil i s kociánkem. Jeho výskyt ve vápencovém masivu Děvína je navíc nepravděpodobný z ekologických důvodů: druh, který se obvykle vyskytuje na „živinami chudých kyselých půdách na silikátových podkladech“ (Štěpánková 2004), by v okolí Děviček dnes i tehdy jen obtížně hledal vhodnou niku. Tamní šípákové doubravy, panonské dubohabřiny a suťové lesy byly před 65 lety jistě světlejší než dnes, ale to zdaleka nestačí. Větší výpovědní hodnotu než ekologické úvahy má však srovnání s obdobně lokalizovanými sběry F. Šmardy: spolu s lněnkou Inolistou (*Thesium linophyllum*) sebral totiž 8. 7. 1951 v okolí Dívčího hradu [tak!] v „příkopu podél silnice na mezích v polích, 300 m n. m.“ také křížence chrp *Centaurea erdneri* × *C. oxylepis* (P. Koutecký, záznam 10200187 v databázi Pladias). Žádná z obou chrp ani jejich křížence se na Břeclavsku nenachází, naopak na Osoblažsku je tento křížence hojný (P. Koutecký, in verb.). Výskyt lněnky na Osoblažsku sice jinak doložen není, pádné ekologické argumenty proti němu však lze sotva vznést. Doložený výskyt u Krnova je vzdálen jen 23 km vzdušnou čarou (Grulich 1997) a další výskyty se nacházejí také v širším okolí Ratiboře v polském Slezsku (Zajac & Zajac 2001). Etikety Šmardových sběrů z trvalých mykologických ploch neznám, ale argument „Dívčí hrad = Děvičky“ určitě neplatí pro sběry cévnatých rostlin. Například na etiketě Šmardova sběru kozince vičencového (*Astragalus onobrychis*) z 23. 7. 1957 (BRNM 450172) se píše „Dolní Věstonice: Děvičky, skalnatá step u zříceniny“. Domnívám se proto, že výskyt kociánku na Pavlovských kopcích nelze mít za prokázaný a že umístění všech sběrů F. Šmardy lokalizovaných „Dívčí hrad“ do Slezska vyžaduje mnohem míň spekulací. Záměnu lokality samozřejmě nelze vyloučit nikdy.

Jiří D a n i h e l k a

- Grulich V. (1997): *Thesium* L. – lněnka. – In: Slavík B. [ed.], Květena České republiky 5: 457–467, Academia, Praha.
- Hadinec J. & Lustyk P. [eds] (2016): *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51: 29–170.
- Štěpánková J. (2004): *Antennaria* Gaertner – kociánek. – In: Slavík B. & Štěpánková J. [eds], Květena České republiky 7: 87–88, Academia, Praha.
- Zajac A. & Zajac M. (2001): *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce*. – Pracownia Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

¹⁾ Všechny citované sběry jsou dostupné v databázi Pladias.